

Opzet experiment opkweek

Aanleiding

Tuinderijen maken graag en veel gebruik van plantgoed in plaats van zaaigoed. Plantgoed heeft als voordeel dat je sneller een gewas kan telen en dat het gewas een voorsprong heeft op eventueel onkruid. Tuinderijen zijn dan afhankelijk van bedrijven als Jongerius die praktisch een monopolie heeft op biologisch plantgoed. De nadelen van de aanschaf van plantgoed zijn:

- Hogere kosten dan zaaigoed
- Extra kosten voor kleine tuinders omdat het aantal bakken dat franco wordt geleverd omhoog is gegaan
- Beperkte rassenkeuze

Daarom zijn veel tuinderijen op zoek naar mogelijkheden om (meer) plantgoed zelf op te kweken. Opkweek is echter een vak apart en vereist ruimte, spullen, het juiste substraat en expertise. Een extra zorg is het gebruik van turf in perspotjes van Jongerius.

Turfwinning is een niet duurzame vorm van mijnbouw (vaak in de Baltische landen) en daarom heeft een substraat zonder turf de voorkeur.

Locaties

Tuinderij de Es in Haaren en Tuinderij de Guit in Vught

Looptijd en planning

Voorjaar en zomer 2024

Doel

Vergelijk enerzijds het opkweken op bakken met direct zaaien
Anderzijds vergelijk diverse soorten substraat voor de opkweek

Verwachtingen

De verwachting is dat opkweek van tuinbonen voordelen biedt tov direct zaaien omdat er uitval zal zijn bij direct zaaien. Aangezien de opkweek binnen is te doen, is er mogelijk een voorsprong van de opgekweekte planten. Het is de vraag of de groeivertraging door het verspenen/uitplanten dit compenseert. Van de andere kant betekent opkweek meer arbeid.

Ministerie van Landbouw
Natuur en Voedselkwaliteit

Groeien
naar
morgen

TUIN DE ES

De Guit
Biologisch Dynar

Opzet

- 2 bedrijven (de Guit en de Es)
- 1 gewas, tuinbonen
- 5 behandelingen:
  - Direct zaaien in het bed (controle)
  - Opkweek in potgrond
  - Opkweek in houtkrullen
  - Opkweek in eigen grond
  - Opkweek in eigen compost

Half maart zaaien in trays, 1 tray per behandeling. Op dezelfde datum wordt ook direct buiten in het bed gezaaid.

5 behandelingen met 1 herhaling is 10 'vakken'. Met vakken van 2 meter is 20 meter bed nodig. We telen 2 rijen op een bed met een afstand van 60 cm tussen de rijen. Plantafstand in de rij is 20 cm. Zodoende staan er straks 20 planten per vak.

Meting en observatie

Het volgende wordt gemeten:

- Opkomst, percentage planten dat goed en gezond op komt op de bakken, 4 weken na zaaien.
- Uitval na uitplanten in het bed van de opgekweekte planten, 3 weken na planten.
- Benodigde arbeid
- Opbrengst, in kg van een vak van 2 meter.

Verder vindt er observatie plaats om tevens het volgende te evalueren:

- hoe makkelijk de planten zijn uit te planten
- welke planten zich sneller ontwikkelen

Kosten

- Bakken
- Substraat
- Arbeid
- Zaad

Ministerie van Landbouw
Natuur en Voedselkwaliteit

Groeien
naar
morgen

